
ЗВУКОТ НА ФОРМИРАЊЕТО НА СОЛТА
Раскази на генерациите од постосумдесеттите години
во Кина

Вовед

Терминот „постосумдесетти“ (80 后) е термин кој широко циркулира во кинеските медиуми, а се однесува на демографската група на родени по 1980 година, т.е. на генерациите кои израснале во периодот на „реформите и отворањето“ на Кина. Овој термин во одредена мера има слична конотација како „Генерација Y“ на Запад. Оваа генерација на писатели се појавила на книжевната сцена во последните десетина години, заедно со брзата комерцијализација на кинеските масовни медиуми и културни институции во постсоцијалистичката ера. Меѓутоа, освен неколку имиња, овие млади писатели остануваат главно непознати на Запад.

Да бидеме прецизни, треба да се прави разлика во потесна и во поширока смисла за терминот „пишување во постосумдесеттите“, кој денес постојано се појавува во кинеските медиуми и во книжевната критика. Во потесна смисла „пишувањето во постосумдесеттите години“ се однесува на групата млади автори кои влегуваат во јавната свест околу 2000 година. Тие уште може да се поделат на две подгрупи. Писателите на проза се појавуваат главно од заедницата позната како „Писатели на Новиот концепт“, односно победниците на истоимениот натпревар организиран од шангајското списание *Менџа* (Пупки) во којашто спаѓаат и Гуо Гингминг и Џанг Јуежан. Втората заедница се состои од млади поети активирани во некои списанија за поезија и интернет-форуми. Околу 2004 година, со појавувањето на Чун Шу и Хан Хан на насловната страница од февруарскиот број на *Тајм Маџазин Азија Викли* од истата година, јавните медиуми почнаа со промовирање на кон-

цептот на „постосумдесеттите“. Најверојатно поради потесната ориентација, поезијата во медиумските написи во голема мера е занемарена, а прозата истакнувана. Па така, изразот „пишување во постосумдесеттите години“ во потесна смисла се фокусира на прозната писателска заедницата чиешто јадро го сочинуваат „Писателите на Новиот концепт“ и е дефиниран од типично пазарно ориентираните карактеристики.

Појавата на овие групи писатели одговара на сликата на кинеската книжевност каква што ја создава капиталот: млада генерација писатели која се одвојува од постојниот социјалистички механизам на книжевна продукција и се обраќа директно на пазарот. Преку ова ефективно придвижување на производствениот начин се создаваат нови технологии кои се карактеризираат со предизвици кон авторитетот и се појавуваат желби за слободно истражување. Во тој процес, капиталот го насочува пишувањето кон потребите и на младите и на фантазијата. Литературата за млади не ја означува само старосната група на овие писатели и нивните читатели. Што е поважно, таа ја комодизира „младоста“, трансформирајќи ги биолошките фактори во консументски. Пишувањето уште од почеток се сфаќа како начин за остварување на профит. Акцентот на имагинацијата претставува побуна против традиционалната доктрина на реализмот. Култот на фиктивноста заговара индивидуалистичка и идиосинкратска концепција на пишувањето и го максимизира профитот на имагинацијата. Делата на писателите од постосумдесеттите ни даваат уникатна перспектива за проучување на динамичката интеракција меѓу пазарот и културата во современа Кина. Како прва генерација на писатели независни од стариот систем на книжевна продукција, писателите од „постосумдесеттите“ во своите дела демонстрираат акутна свест за меѓусебната интеракција меѓу економскиот и културниот капитал и нестрпливо истражување на значењето на себството во еден напрегнат, парадоксален и крајно непредвидлив социјален контекст. Во таа смисла „пишувањето во постосумдесеттите“ од

самиот почеток било политички изразено. Тоа е продукт на преодната ера и е во согласност со бурната капиталистичка трансформација на кинеското општество на преминот од минатиот во новиот век.

Меѓутоа, во поширока смисла, терминот „пишување во постосумдесеттите“ „пообјективен“ ги опфаќа сите дела на постосумдесеттите генерации. Под оваа рубрика коегзистираат како веќе споменатата пазарно ориентирана литература за млади така и корпусот „потрадиционални“ писатели и нивните дела, како што се оние што се појавиле во етаблираните книжевни списанија, оние што се одобрени од официјално етаблираните критичари, оние што се појавиле како резултат на масовните конкурси итн. Последните години се појавува тенденција оваа поширока употреба на терминот да ја надвлее потесната. Тоа е така затоа што, од една страна, пазарната цена на некои писатели од постосумдесеттите (во потесната смисла) постепено се девалвирани поради склоноста на пазарот да се свртува кон нешто ново (како што се неодамна појавените генерации од постдеведесеттите); од друга страна, таборот на традиционалните писатели расте како по бројност така и по влијание. Конкуренцијата помеѓу двата табора и ден-денес ја карактеризира литературната сцена на постосумдесеттите.

Сепак, генерално земено, обата табора покажуваат некои заеднички естетски особини во своето пишување. Како прво, тие главно пишуваат за градот и урбаниот живот. Во споредба со своите претходници (на пример, со писатели од постпедесеттите и постшеесеттите), коишто подобро го познаваат и подобро го опишуваат руралниот живот, писателите од постосумдесеттите се стремат да го претстават и да го опишат градскиот живот и да го истражат себството во урбаниот животен простор. Опсежната урбанизација на Кина започна во деведесеттите години, кога и пораснаа овие генерации писатели. Без оглед на тоа дали живееле на село или во град, неизбежно го почувствувале бранот на стимулација и предизвик во тој процес. Иако има некои дела од постосумдесеттите чиешто дејство се одвива на

село, сепак, руралната заднина е поставена наспроти циновското огледало на градот. Односот на руралното и урбаното е инкорпориран како географска врска на тие творби. (в. на пр., „Дом“ во оваа книга). Градската современост и новиот стил на живеење се појавуваат како најпрепознатлива особина на повеќето дела. Всушност, како што илустрираат повеќето раскази од оваа книга, изразот „постосумдесетти“ исто така го означува изградениот стил на живот на „новите генерации“ во урбана Кина, која видливо е карактеризирана од консументизмот, хедонизмот и потрагата по космополитски идентитет во ерата на глобализација.

И како второ, делата без исклучок им се базираат на личните искуства. Нарацијата од прво лице е најчестата форма која се сретнува во литературата од постосумдесеттите. За многу млади писатели, пишувањето е најдобриот начин да ја изразат осаменоста на сопственото јас и, во повеќето случаи, чувството на неприспособеност кон светот измешано со адолесцентските емоционални фрустрации. Оваа форма на личен наратив претставува она што го нарекуваме дневник-литература, која се карактеризира со претерана занесеност кон современото, сопственото јас и релативната рамнодушност спрема надворешниот свет. Критичарите истакнуваат дека некои дела од постосумдесеттите покажуваат тенденција на „одбивање да се порасне“.

И на крајот, постои силен тренд на историски нихилизам меѓу литературата од постосумдесеттите, по што таа се разликува од делата на претходните генерации. За разлика од историскиот нихилизам на осумдесеттите, кој во голема мера претставува реакционерно оружје за деконструкција на основните дискурси како што се „револуција“ и „сублимност“, историскиот нихилизам на поколенијата од постосумдесеттите се чини како природен развој без никаква специфична цел. Историјата е видливо отсутна во повеќето дела од постосумдесеттите. Ликовите во еден момент се појавуваат а веќе во другиот исчезнуваат. И минатото и иднината се истиснати во сегашноста, која не е ништо друго, туку само еден еднодимензионален, материјален

свет. Па, така, литературата од постосумдесеттите се ослободува од историскиот товар со којшто се опседнувале претходните генерации и ја повторува постмодернистичка необјективност од историјата на капиталистичкиот свет по студената војна.

Оваа книга претставува прв обид, литературните дела на овие генерации кинески писатели да бидат претставени на читателите надвор од Кина. Се трудеме да ги одбереме „најрепрезентативните“ и најинтересните раскази на писателите од постосумдесеттите во поширока смисла на овој термин. Меѓутоа, двете големи имиња, Хан Хан и Гуо Ѓинг-минг не се вклучени во оваа збирка од различни причини, од коишто едната е неодамнешните спорови околу авторството на нивните дела во Кина. Сакаме да им се заблагодариме на авторите на сите овие раскази заради дозволата нивните творби да бидат вклучени во оваа збирка, како и на преведувачите на расказите за нивната одлично завршена работа.

Јанг Ќинхсианг

НЕДОВРШЕН ПАР

1

Леи Лие погледна во Вен Сиаонуан, која спиеше цврсто, и си помисли дека таа од ден на ден сè повеќе заличува на мачка – цртите на лицето ѝ беа изразени, а изразот опуштен, но мистериозен. Дали е тоа затоа што таа и мачките беа заедно премногу долго? Ја бакна во образот. Сиаонуан два пати тивко застенка и се сврте на другата страна. Ногата ѝ беше надвор од покривачот. Нејзиниот црвен лак беше малку излупен, па беше тешко да се утврди дали оваа жена е женствена или неуредна. Леи Лие ја поттурна ногата на Вен Сиаонуан назад под покривката, ги пречекори четирите заспани мачки, го премина подот посеан со мноштво предмети и замина на работа. Секој ден беше ист. Нешто пред седум, Леи Лие ќе станеше и ќе заминеше на работа, а Вен Сиаонуан, која си легнуваше само неколку часа порано, во тоа време ќе беше во најслаткиот дел од длабокиот сон.

Леи Лие мораше да смени два автобуса за да стигне на работа. Растојанието беше околу 30 километри. По автопатот се стигнуваше за еден час. Автобусот беше преполн. Во раните утрински часови, од канцелариските работници се бараше голема живост. Никој не беше фаворизиран и сите си го бранеа своето место. Но, Леи Лие секогаш имаше свое седиште бидејќи живееше во близина на терминалната станица. Живееше во најисточниот дел на градот. Иако тоа не беше поволно за да се стигне секаде, сепак имаше предност што терминалната станица му беше блиску. За време на долгото и бавно патување не мораше да стои, туку да седи и да се одмора.

Набрзина се изми и точно во седум часот беше на вратата. Пред работа, појде на појадок во приземјето од канцеларијата. Парени погачи, вонтони, палачинки и млеко од соја, ги имаше само овие четири производи, но местото беше преполно како да беше меѓународен синцир со многу разновидни печива. Додека јадеше, мораше да му се насмевне на келнерот со долго лице со шандонски акцент, како да бара некаков еликсир на бесмртноста. На почетокот, Леи Лие појадуваше дома. Вен Сиаонуан се будеше половина час порано од него и со полуотворени очи буричкаше низ мноштвото кујнски прибор. Појадуваа заедно, а Вен Сиаонуан секогаш беше полузаспана, очите подзамижани, а движењата бавни. Леи Лие си мислеше дека во секој момент можеше да заспие на масата. Кога завршуваа со појадокот, таа го испраќаше до вратата и се враќаше в кревет, за да поспиe уште малку. Стануваше дури напладне. Појадокот беше секогаш особено префинет: јајца пржени во форма на срце, со срце од жолчка во средината на тоа срце. Сендвичи со совршено наредени сланина, шунка и домат. Пире од компири обликувано во форма на лице на мачка, надвор од кругот додадени две триаголни уши и две зрна суво грозје наместо очи. Хот-дог, отворен и исечен во форма на цвет, или насмеан и украсен со чепкалки. Боже! Кој би помислил дека во источните предградие на овој град, во недовршениот стан, се крие една толку вешта готвачка! Кога ќе го видеше тој обичен, необично подготвен појадок, Леи Лие се возбудуваше до точка да плука крв. Силно го бакнуваше неизмиеното лице на Вен Сиаонуан, изразувајќи ги своите благодарност и восхит за појадокот. Меѓутоа, по неколку дена, Леи Лие стана депресивен. Секој ден, без исклучок, тука беа прженото јајце, сендвичот и западњачкиот појадок. Во меѓувреме, Вен Сиаонуан стануваше сè полуда и полуда. Мачето од пирето од компири стана уште попрефинето персиско маче – со зелени и виолетови зрна со иста големина, кои светкаа со живот. Му беше речиси непријатно да го уништи новото уметничко дело на Вен Сиаонуан и не знаеше дали да го откине увото на мачето

или да ги уништи очите. Едноставниот домашен појадок беше премногу церемонијален и тоа правеше Леи Лије да не знаеше што да прави и да се плаши да не претера. Освен тоа, тој беше чистокрвен северњак и не го поднесуваше овој јужен француски или крајбрежен западноамерикански појадок. Еднаш или двапати, како новитет беше во ред, но за долгорочно, тој навистина се плашеше од тој блескав хотел со пет ѕвезди. Од срце копнееше по варен геврек или ориз со кисели краставички. Секогаш кога ќе ја видеше Вен Сиаонуан, разбушавена и зафатена во кујната, неговото срце се стегаше и тој размислуваше за тоа како да се соочи со трпезата полна со модерна западњачка храна. Леи Лије љубезно ја предупредуваше дека не мора толку од утро до мрак да се труди; дека срцето му се кине од жал да ја гледа како се мачи. Вен Сиаонуан пристојно го уверуваше дека сè во ред. За тие што ги сака, таа е подготвена да се откаже и од сонот. Конечно, под постојаното инсистирање на Леи Лије, Вен Сиаонуан милостиво се согласи да не станува да прави појадок. Леи Лије ја погали нежно по косата, потајно олеснувајќи му што најпосле ќе се збогува со оние оние играчки за појадок.

Малиот апарат за параа веќе подолго време е валкан од постојана употреба. Чинијата за вонтон исто така имаше две гребаници по должината на работ, но Леи Лије задоволно јадеше од изабените садови. Сега појадокот беше онаков како што требаше да биде: едноставен, обилен и од него челото малку се поти. Потоа, тој го прочистуваше грлото и одеше во канцеларијата. Леи Лије работеше во продукциска куќа: наводно компанија, но повеќе како работилница. Сè на сè, броеше одвај дузина вработени; дури и оние што работеа таму помалку од две години, веќе беа примени во главниот тим. Компанијата главно се занимаваше со аудио продукција и повремено прифаќаше училишни текстови и работа поврзана со видео. Иако живееењето помеѓу пукнатините беше тешко, работа имаше колку сакаш. Минатата година, Леи Лије го напушти приватниот корпоративен ТВ-канал за да дојде да работи овде. Тој ја напушти својата

стабилна хостинг работа, за да заработи повеќе пари и да ги отплати кредитите. Пред работата во корпоративниот ТВ канал, Леи Лие беше главен консултант за продажба на мобилни телефони. На ова место имаше повеќе луѓе одошто бенефиции, а еден грст извршни директори се бореа на живот и смрт. Пред работата како консултант за продажба на мобилни телефони, Леи Лие работеше на гласовен пренос на спортскиот канал. Повеќе од половина негови колеги беа негови поранешни соученици и тие среќно соработуваа и заработуваа куп пари. Но, потоа одделот за проценка им даде негативна оценка и за жал, програмата беше укината. Кога програмата се укина, Леи Лие ја изгуби својата чинија со ориз. Шест години по дипломирањето, тој веќе четирипати ги смени работните места и сега работеше на синхронизации, монтирање филмови и како службеник за врска.

Леи Лие дипломираше на Институтот за медиуми, на катедрата за радиодифузија. Додека студираше, заради својата извонредна работа, тој на катедрата важеше за еден од седумте најдобри „волци“. Секојпат кога имаше можност да присуствуваат на презентација на некоја друга школа, кога се пречекуваа странските гости, или кога настапуваа на Националната телевизија на Кина, беа вклучувани тие седуммина „волци“. Беа високи и силни студенти, убави на лик и со грлени гласови. Глетката на сите нив во црни костуми беше навистина импозантна. Денес, од тие седуммина, некои беа водители на телевизиски вести, некои се беа повлекле од работата и станаа татковци, други беа фриленсери, еден ден богати, а следниот сиромашни, ги позајмуваа гласовите како студиски чудаци. Леи Лие работеше од девет часот наутро до пет попладне и никогаш премногу не се оддалечуваше од својата професија, но работеше и со толку многу содржини надвор од својата професија, што се чувствуваше како да е маргинализиран.

Вен Сиаонуан беше помлада колешка на Леи Лие. Тие двајцата се запознаа во студентската организација на катедрата за радиодифузија. Во тоа време, Леи Лие тукушто што

ја започна четвртата студентска година, додека Вен Сиаонуан беше втора. Како управител на спортскиот оддел, Леи Лие беше задолжен за избор на асистенти од новите студенти. Вен Сиаонуан носеше розова бејзбол капа и златно обоена коса. На нозете како две стапчиња, носеше пар светло розови чевли. Со таа шарена облека и претерано тенките ножиња, го потсети Леи Лие на шарен папагал во бои на виножитото. Според протоколот, Леи Лие им поставуваше на кандидатите неколку прашања. Но не одеше подалеку од тоа зошто сакаат да се приклучат на спортскиот оддел. Ако бидат примени, дали имаат некакви планови за кариера? Сите нови студенти секако одговараа малку неискусно, без преголема инвентивност. Кога дојде редот на Вен Сиаонуан, и таа на прв поглед се чинеше претерано срамежлива. Леи Лие ја праша зошто сака да се приклучи на спортскиот оддел. Таа брбореше нешто во одговор, велејќи дека во одделот за односи со јавноста секогаш била уморна од трчање наоколу, на одделот за пропаганда требало да дизајнира постери и да организира натпревари – секакви неважни работи – во уметничкиот оддел, поединецот го уживал целото внимание, но таа навистина не била добра ниту во пеење ниту во танцување, па затоа откако размислила некое време, ѝ се чинело дека единствениот начин за се истакне е преку спортскиот оддел. Леи Лие ја слушаше како го опишува неговиот оддел како место со бесплатен ручек, а потоа ја праша дали има некакви планови за иднината. Таа преврте со очите и одговори: „Тежнеам за местото асистент, а не шеф на одделот. Што и да каже шефот на одделот, јас ќе го послушам, со спуштена глава и со крената опашка. Немам некои долгорочни, возвишени амбиции.“ На Леи Лие му беше забавно да ја слуша. Со оглед на тоа колку беше духовита и искрена, можеби би можел да ја ангажира само за да ја крева атмосферата. Така, Вен Сиаонуан парадираше во спортскиот оддел, следејќи го Леи Лие, викајќи и шепотејќи, и занимавајќи се ту со едно ту со друго. Леи Лие мислеше дека е малку „куку“, но сепак симпатична. Потоа, уште

еден од седумте „волци“ ѝ фрли око на Вен Сиаонуан. Ја искористи можноста кога од студентската организација отидоа на излет и таму ја „следеше главата на коњот на генералот“ како куче. Тој беше толку внимателен, што на луѓето им беше непријатно да го гледаат. Намуртена, Вен Сиаонуан се скри зад Леи Лие и го одби вниманието на „волкот“. По излетот, „волкот“ му рече на Леи Лие да не се преправа дека не е вклучен во тоа. И дека било јасно дека Вен Сиаонуан му се допаѓа – време е да направи потег. Леи Лие не беше во врска повеќе од две години. Тоа и не беше некоја трагедија, но мораше да признае дека понекогаш беше осамен. Леи Лие сметаше дека девојката е многу наметлива, но сепак имаше нешто во неа, па реши да ја освои со храна. Баш кога се подготвуваа да почнат да јадат, а Леи Лие сè уште не беше дошол до суштината, двете очи на Вен Сиаонуан се загледаа нанапред, тенот на лицето ѝ стана блед, дишењето тешко и таа се лизна од столот. Кутриот Леи Лие ја крена, излезе од ресторанот и повика такси до болница. Белата кошула што специјално ја облече за оваа пригода, беше уништена од нејзиното повраќање. Неговиот специјално наполнет паричник, по плаќањето на јадењето и брзата помош, се врати во првобитната состојба. По измивањето на стомакот, интравенозната инфузија и многуте маки, сè уште живата Вен Сиаонуан, конечно се стабилизира. Се покажа дека е алергија – алергија на кикирики. Предјадењето беше печиво со путер од кикирики; не знаејќи го тоа, Вен Сиаонуан беше изела две парчиња и ја плати цената. Леи Лие, извалкан од глава до пети, седеше вознемирено и загрижено покрај креветот, иако на крајот на краиштата ништо не се случи. Два часа подоцна, Вен Сиаонуан малку ги подотвори очите. Леи Лие истресе, „Никогаш не сум носел девојка во раце, затоа подготви се да се омажиш за мене“. Вен Сиаонуан му одговори, „Тогаш, најпрвин, ќе бидам твоја девојка за полека да се подготвам.“ Откако го кажа ова, таа се сврте и заспа. Па така, покрај креветот започна нивната едноставна, неформална врска.

По неколку заеднички излегувања, Леи Лие дипломира, се отсели од студентскиот дом и се пресели во изнајмен стан во близина на училиштето, кој го делеше со цимер. Вен Сиаонуан цело време беше таму. По две години, еден од соседите се исели, па Леи Лие го изнајми неговиот двособен стан со кујна. Се разбира, и Вен Сиаонуан, се всели заедно со него, па така го започнаа животот под истиот покрив, грижејќи се еден за друг, без ни малку да им биде здодевно. Сега парите требаше да се штедат – нема веќе одење во ресторани или во кино. Се вгнездуваа дома гледајќи филмови на ДВД, читаа, играа видео игри и кога беа гладни одеа во студентската менза, користејќи ја картичката за јадење на Вен Сиаонуан. На почетокот Леи Лие мислеше дека Вен Сиаонуан е зрела и разумна и знаеше како да штеди и да го одржува домот. Но потоа откри дека беше само мрзелива и не сакаше да излегува. Излегуваше повремено, но никогаш не се враќаше дома додека не потрошеше сè во џебот.

2

„Брат, викендов Лулу и друштвото доаѓаат на ручек. Ти имаш време?“ Вен Сиаонуан брбореше на телефон. Беше еден часот попладне, а таа тукушто се беше разбудила и нејзиниот глас сè уште звучеше сонливо.

„Сабота или недела?“ праша Леи Лие.

„Упс! Не кажаа. Ќе ги прашам, па пак ќе ти се јавам. Се гледаме, брат.“

„Ќе разговараме за тоа кога ќе си дојдам дома. Јас немам обврски. Ако тебе не ти е непријатно, нека дојдат.“

„Зошто би ми било непријатно? Ајде, врати се на работата. Не го губи работното време поправајќи ја својата сопруга. Врати се рано вечерва, ако можеш. Направив говедска супа.“

Беа заедно повеќе од шест години, а Вен Сиаонуан продолжи да го нарекува Леи Лие „брат“. Леи Лие навистина уживаше кога го нарекуваше така. Се чувствуваеше како да

е во роман за боречки вештини. Таму најчесто кога „сестрата“ ќе се омажеше за „брат“, тие не се обраќаа еден на друг како „мажу“ и „жено“. Со тоа што му се обраќаше „со брат ова, брат она“, имаше блискост, како да се штитеници на истиот господар. Леи Лие ја спушти слушалката и продолжи да ги јаде своите нарачани изладени нудли. Помисли на вечерната супа со говедско и задоволно се насмевна.

Порано, Вен Сиаонуан си немаше поим од готвење. Пред да замине на факултет, таа никогаш немаше зовриено вода. Иако не беше ќерка од богато семејство, таа сепак беше разгалена. Еднаш со голема помпа, однесе две торби со намерници во изнајмениот стан на Леи Лие за да зготви нешто. По повеќе од еден час, се појави со три чинии. Во едната од нив имаше или премногу течен ориз или премногу густа каша. Како и да е, ако беше ориз, тогаш беше премногу мек, а ако беше каша, беше премногу густа. Имаше и сад со уредно исечен колбас што изгледаше како тукушто да беше сварен зашто од него се креваше жешка пареа, а имаше и еден сад во кој заедно беа измешани домати, краставици и морков, прелиени со прелив за салата и во средина згмечено варено јајце. Со безнадежен израз на лицето, Леи Лие ги подзеде трите бедни чинии, размислувајќи си што ли ќе направи ако навистина донесе ваква жена во куќата! Леи Лие повремено готвеше подобри оброци од неа додека Вен Сиаонуан стоеше настрана. Подоцна, кога Вен Сиаонуан беше дома и ѝ беше досадно, почна да ја организира својата кариера како готвач; големите таленти се развиваат бавно.

Потоа, втората година по дипломирањето на Вен Сиаонуан, еден ден таа и нејзиниот шеф се беа скарале. Таа беше отишла и му оставила белешка во еден ред: „Давам отказ“ и си ги беше спакувала куферите за да се врати во родниот град за да се излади. Кога Леи Лие си дојде дома, најде на неуредна спална соба и на четири размјаукани мачки. Едноставно му доаѓаше да ги грабне и да ги задави. Мрзливата Вен Сјануан си беше заминала без да се јави, оставајќи четири бездомни мачки како дополнителна навреда. Таа

нок, Вен Сиаонуан се јави од возот. Дури откако се беше качила, почувствувала дека не е убаво што го оставила без поздрава, па се јави на Леи Лие за да му се извини. Тој ѝ се развика, а Вен Сиаонуан се извинуваше, обвинувајќи го својот шеф.

Таа работеше во истата фирма уште од дипломирање. Осум часа дневно, таа во секое време прифаќаше работи како што се снимањето на мелодии за свонење на телефон, пишување хумористични сценарија и приказни со духови. Кога ќе добиеше пошта или повик на телефонот, веднаш се појавуваше во студиото за снимање. Платата за еден месец ѝ беше 2 000, а добиваше и бонуси во зависност од обемот на работа. Работата и не беше баш интересна, но проблемот не беше во брборезето и глупостите, туку во секојдневното правило за влегување во канцеларија со картичката за пријавување точно во девет часот. Вен Сиаонуан не можеше да се справи со тоа. Таа никогаш не беше патувала надвор од Кина, но како да живееше по европско време. Секогаш беше неколку часа зад времето во Пекинг. Кога другите спиеја, таа беше будна и кога другите се будеа, таа спиеше. Секој ден, кога алармот ќе се огласеше, таа го исклучуваше со гримаса на лицето, одлучувајќи да поспие уште малку, па макар тоа и да ја убие. Леи Лие мораше упорно да ја буди. Тој едноставно не можеше да разбере зошто вообичаено добронамерната Вен Сиаонуан толку се ежеше и се лутеше на секој негов обид. Тој ѝ го ставаше прстот во носот за да не може да дише. Го вклучуваше својот мобилен телефон на вибрации и ѝ го ставаше врз стомакот за да сонува само за трактори ако воопшто сонуваше. Секое утро ја влечеше до автобуската станица за да отиде на работа. Понекогаш, можеби заради нејзината тврдоглавост тој го губеше трпението; и таа ја преспиваше целата смена. Поради постојаното изостанување и доцнење, таа секој месец губеше значителен дел од својата плата. Нејзината основна плата беше 2000 *јуани*, но за секое недоаѓање се одбиваа по 100 и за секое доцнење по 50 *јуани*. Кога некој е отсутен цел месец време, зарем треба да му се исплати? Тоа лето, по

уморната пролет, досадната есен и сонливата зима, Вен Сиаонуан постојано изостануваше од работа. На крајот на месецот, нејзината месечна плата, плус бонусите изнесува-ше само 900 *јуани*. Го држеше тенкиот куп банкноти, го пцуеше својот шеф, си ги собра своите работи и оттогаш стана дел од невработената младина на новото време.

На почетокот таа се врати во родниот град и останата таму еден месец. Не губеше пари, сеедно колку ѝ да спие-ше, а за нејзината исхрана и облека се грижеа нејзините мајка и татко. На Вен Сиаонуан ѝ беше супер и не сакаше да си замине. Леи Лије горко и искрено ги молеше нејзините родители, но таа немаше намера да се врати сè додека Леи Лије не ѝ постави ултиматум: ако не се вратиш, ќе ги убијам сите четири мачки и не се шегувам. Таа знаеше дека Леи Лије нема храброст да го направи тоа, но сепак глумеше дека се предава и побрза да се врати во Пекинг. Кога слезе на станицата тие гледаа еден во друг. Немаше ниту роман-тични ниту сензационални преградки и солзи, само како двајца пријатели се поттурнуваа и се задеваа додека се враќаа во изнајмениот стан. Кога ги здогледа мачките, очите на Вен Сиаонуан светнаа и таа се разнежни и нежно се насмевна. Им ја провери храната и песокот на мачките и со одобрување му се насмевна на Леи Лије. Откако Вен Сиаонуан заврши со давање внимание на мачките, дојде редот и на Леи Лије.

Всушност, Леи Лије ги мразеше тие мачки. Беа незасит-ни и мрзеливи, се шетаа лежерно низ станот кој беше со скромна големина, гребејќи насекаде без никаков усул. Но, тој немаше друг избор. Вен Сиаонуан не сакаше ниту дија-манти, ниту рози, ниту модерна облека. Таа умираше по мачките. Ниедна од четирите мачки немаше педигре. Две беа скитници, а другите две доаѓаа од претходните лукави сопственици кои ѝ ги доверија да ги причува. Тие почнаа систематски да се вселуваат уште од првата година на студирањето на Вен Сиаонуан. По враќањето Вен Сиаонуан со раширени раце се согласи да прифати уште една нова бездомна мачка од долниот кат, но кога Леи Лије жестоко ѝ

се спротивстави, таа ја обеси муцка и се откажа од таа идеја. Четирите мачки веќе беа доволни. Станот беше преполна со нив, скокаа наоколу и нервираа со своето неконтролирано мјаукање. На почетокот сите бие бедни, грди и запуштени, но потоа одеднаш станаа скапоцените камења на Вен Сиаонуан. Меимеи слабо јадеше, Ниуван во последно време ги губеше влакната, Цуншанг повторно ја напаѓаше Гангдан... Вен Сиаонуан го зборуваше мачкиниот јазик и речиси се однесуваше како мачка. Еднаш, Цуншанг избега низ отворениот прозорец. Додека го немаше, Вен Сиаонуан два дена не сакаше да јаде. Таа зјапаше со крвави очи, надевајќи се дека блудниот син во секој момент ќе се појави. Леи Лие се преправаше дека ја теши, а во себе си мислеше дека една мачка помалку значи една грижа и мака помалку. За вечера тој го однесе штрајкувачот со глад во малиот ресторанот што се наоѓаше во нивната зграда. Таа јадеше со скиснато лице, пребирајќи со стапчињата по храната како тие да требаше да се нахранат, а не таа. По три-четиридневното венеење, таа одеднаш слушна познато мјаукање. Во самракот, под стреата на влезот од зградата, стоеше нејзиниот кутар мачор. Вен Сиаонуан беше пресреќна. Тивко се приближи до Цуншанг, како да се плашеше дека тој не е сигурен дали сака да ѝ се врати. Внимаваше да биде не биде груба и да не го исплаши. Го преколнуваше Леи Лие да се качи горе и да ја земе торбата за мачки. Леи Лие ја држеше торбата прифаќајќи ја својата судбина. Подлецот кој со денови си играше криенка, конечно, бесрамно се врати дома.

Како единствен кој заработува, Леи Лие мораше да ја издржува невработената Вен Сиаонуан и нејзините четири мачки. Невработената Вен Сиаонуан заповедаше со светот во пижами, секој ден само јадеше и спиеше и спиеше и јадеше, а излегуваше само доколку немаше избор. Но не се дебелееше. Нејзиното тело сè уште беше долго и тенко како од слика. Немајќи друга работа, таа почна да се учи да готви. Решителна, купи неколку книги за готвење и цел комплет кујнска опрема. Нејзината беспрекорна сјајна опре-

ма, отскокнуваше во распаднатата кујна од изнајмениот стан. Кога ја виде колку е сериозна и фокусирана, Леи Ли се запраша дали можеби треба да ѝ купи и готварска капа. Што ѝ да правеше, таа никогаш не се гледаше себеси како аматер. Се однесуваше како да е божица на храната, иако тукушто беше започнала да се занимава со тоа. Во тоа период, кога ќе ја отвореше вратата, секој ден го дочекуваа нови чудни мириси – месо супа, круши во црвено вино, шпанска скуша на жар, мусака од морски плодови... Пекинг, Шандонг, Сечуан, Кантон, стари, нови, кинески и странски јадења. Вен Сиаонуан отиде дури до големиот пазар во потрага по калапи. Се обидувааше да ја направи супата со листови од лотос *Сон во црвениот ѝ ѝавилјон* каква што јадеше Ѓиа Баоју¹. На почетокот, Леи Ли сметаше дека може секој ден да јаде топла домашна храна. Си мислеше дека тој ќе биде присилуван секој ден да вкусува нови јадења. Но всушност јадењата беа вкусни. Леи Ли мораше да се согласи дека Вен Сиаонуан навистина имаше талент во оваа област. Но тој не можеше да ги поднесе нејзините фанатични претерувања, ниту пак оние скапи и честопати излишни состојки. Домашното готвење воопшто не беше поевтино од јадењето во ресторан.

3

Лулу и друштвото дојдоа во саботата. Вен Сиаонуан телефонски ја следеше нивната маршрута. Лулу и нејзиниот автомобил полн со луѓе конечно ја пронајдоа источната страна на Пекинг. Лулу ѝ беше цимерка на Вен Сиаонуан од факултет. Останатите три младици и девојки во автомобилот, исто така ѝ беа колеги. Дојдоа бурно, носејќи кутија со пијалак.

„Брат, навистина живееш усвет! Уште десетина метри и ќе бевме на излезот од Пекинг, зар не?“ му се жалеше Лулу

¹ Главен лик од кинескиот класичен роман *Сон во црвениот ѝ ѝавилјон*, напишан во 18 век. (Заб. на прев.)

ЗА АВТОРИТЕ

Цанг Јуежан е родена во 1982 година во Ѓинан, провинција Шандонг. Дипломирала на Националниот универзитет во Сингапур и е предавач на Универзитетот Женмин во Пекинг. Нејзините најрепрезентативни дела се збирките раскази *Сончевите цвеќиња што исчезнаа во 1890 година* и *Десет љубови* и романите *Распојанието од црешите*, *Нарцис осџана со крајот* и *Пишца што ветува*. Нејзините дела се преведени на англиски, шпански, јапонски, германски и на други јазици. Од 2008 година, таа е главен уредник на списанието *Карџ*, кое главно објавува дела од млади автори.

Ди Ан е родена во 1983 година во Таијуан, провинција Шанси. Студирала на Универзитетот во Париз IV (Сорбона) и сега е писателка под договор со ZUI book.com. Книги почна да објавува во 2003 година. Нејзините романи се: *Збогум на рајот*, *Хибискус како лице*, *Врба со вежи*, *Зайаген дуел*, *Источен неон* и *Јужен звук*. Нејзината новела *Лили* ја освои првата награда „Западно езеро новото кинеско книжевно признание“ во 2007 година, а исто така беше вклучена во „Најдобрите раскази на кинеската асоцијација за проза“. Таа се појави на листата на најбогатите кинески писатели во 2010 и 2011 година.

Јан Ге е родена во 1984 година во Ченгду, провинција Сечуан. Нејзиното вистинско име е Даи Јуесинг. Таа започна да објавува во 1994 година и дипломира на напредната работилница за млади писатели организирана од Институтот за литература во Лусјун, во 2008 година. Таа ја освои првата награда на четвртиот „Натпревар за пишување нови идеи“, а нејзиното дело *Ѓинсе* беше избрано за најпопуларна белетристика од 2002 година од *Буд*. Нејзините репрезентативни дела, меѓу другите, се: *Реката Гуан*, *Добри времиња*, *Запис за чудни животни*, *Пролеќ во градоќ Таол*, *Мајска кралица* и *Оркестрој на звуцие*.

Фу Јуехуи е роден во 1984 година во Баошан, провинција Јунан. Тој е меѓу првите дипломирани студенти на постдипломската програма за книжевно пишување на универзитетот Фудан. Неговите новели и раскази се објавени во литературни списанија, како што се *Шангај лиџерајџура*, *Планински цвеќиња*, *Големи иџисајџели*, *Цвејџен град*, *Кинески иџисајџели*, *Младинска лиџерајџура* и *Голем сид*, како и во весници и списанија во Хонгконг и во Тајван.

Цоу Ганинг е родена во 1982 година, во Шангај. Завршила магистерски студии по модерна кинеска литература на универзитетот Фудан. Таа ја освои втората награда во првиот „Натпревар за пишување нови идеи“ во 1999 година и прва награда во следната година. Нејзините главни дела се збирките раскази *Љубовникои на скиџиницајџа иџејачка*, *Куџиџа на лажговџиџе за времејџо*, *Последен иџајџе заборавам*, *Небојџо е јасно* и романите *Воинојџ Сиси во градојџ на џрнчариџе*, *Очиџе на маџејсницајџа*, *Лејџојџо иџоне*, *Кон јужнајџа доба*, итн.

Ма Сиангао е родена во 1982 година. Нејзиното вистинско име е Ма Тианму. Таа е член на кинеската писателска асоцијација и е уредничка на *Народна лиџерајџура*. Дипломирала на напредната работилница за млади писатели организирана од Институтот за литература во Лусјун, во 2008 година. Ја освои првата награда на „Натпреварот за пишување нови идеи“ во 2001 година. Нејзините раскази и друга проза се објавени во *Народна лиџерајџура*, *Окџомври*, *Кинески иџисајџели*, *Писајџел*, *Убава иџроза*, *Лиџерајџура за млади* и *Книжевни дела*. На 17-годишна возраст таа ја објави збирката *Сина лениџа*. Други нејзини дела: романот *Дрвојџо со муџички*, *иџиџи осџајџоџи* и збирката раскази *Времејџо на Мариџијановојџо девојче на земјајџа*.

Цанг Јивеи е родена во 1987 година. Дипломирала на универзитетот Фудан, а магистрира по кинеска литература и потоа е писателка под договор со Здружението на писателите во Шангај. Таа ја освои првата награда на „Натпреварот за пишување нови идеи“ во 2004 година. Нејзини објавени дела се: *Меланхолични џодини* (збирка проза), *Забранети иџри за млади* (збирка раскази) и романите *Будење од сонниџајџа*, *Следна сџаница*, *Сидан*, *Ноќи за кои не знаејџе*, *Време*, *Ве молиме иџочекајџе* и *Сџариојџ лавиринџи*.

Су Цици е родена во 1982 година. Завршила медицинско училиште во 1998 година и работела во психијатриска болница пет години, уште од 17-годишна возраст. Работела разни работи, како медицинска сестра, пропагандист, диско танчарка, келнерка и сл. и уредник на весници. Таа почнала да пишува песни во 2003 година, а проза почнала да пишува во 2005 г. Нејзини книги: *Трчај! Ли Лили, ѝрчај!*, *Нејосџојнаџа зебра*, *Девеџџаџа ноќ* и *Драџ браџ*.

Шоу Ци е роден во 1981 година во Јангченг, провинција Шанси. Неговото вистинско име е Лианг Сјуемин. Тој започна да објавува во 2004 година. Неговите дела можат да се најдат во *Жеџа*, *Хибискус*, *Големџе џисаџели*, *Лџџераџурноџ круџ* и *Заџагноџо Езеро*. Порано го планираше и уредуваше младинското списание за литература *Забава на џаџоџ*, и потоа е уредник на списание.

Су Де е родена во 1981 година во Шангај. Нејзиното вистинско име е Ванг Ји. Дипломирала во првата класа за тинџерски писатели организирана од Институтот за литература во Лусјун на 16-годишна возраст. Таа започнала да пишува белетристика во 2001 година и станала член на Кинеската писателска асоцијација во 2007 година. Таа сега е писателка под договор со асоцијација на писатели на Шангај. Нејзини објавени дела: *По моеџо џусџо чело*, *Љубовџа е незаборавна*, *Сакам да раскажувам џриказни на џаџоџ* и *Љубовнаџа џриказна на џинџџе*.

Ванг Веилиан е роден во 1982 година во округот Хаџан, провинција Кингхаи. Дипломирал на универзитетот „Сун Јатсен“ во 2004 година со диплома по антропологија. Неговите главни дела се романот *Сџасени*, новелите *Трилоџија на законџ*, *Внаџрешноџо лице*, *Човек без оџџечайџоџи на џрсџџџе* и *Вџоро лице*, како и кратките раскази *Преосџанатџ живоџ*, *Осџавка* итн.

Џенг Сиаолу е роден во 1986 година во Лонгхуи, провинција Хунан. Неговото вистинско име е Џенг Пенг. Тој е член на кинеската писателска асоцијација и писател под договор со Здружението на писатели во Пекинг. Дипломирал на напредната работилница за млади писатели организирана од Институтот за литература во Лусјун. Неговите репрезентативни дела

се *Дейски народни рими во 1921 година, Јадеж, Неирсијојно за деца и Балада за Сиџоу.*

Фен Дао е роден во 1983 година, во Чифенг, Внатрешна Монголија. Неговото вистинско име е Јиа Лијуан. Тој има магистратура на Нормал универзитетот во Пекинг, а стана доктор на науки на универзитетот Цингхуа. Објавил научни трудови во обем од повеќе од 100.000 карактери. Неговиот научен труд за расказот *Приказна за крајот на светот* е преведен на италијански јазик и е вклучен во меѓународните томови на литературата за научна фантастика. Филмско сценарио засновано на приказната беше наградено втората награда за филмски сценарија од млади писатели.

Шу Киао е родена во 1980 година во Шангај. Дипломирала на Универзитетот Фудан со диплома за интелектуална историја и завршила магистерски студии по медицинска историја. Го објави романот *Бродот што лови во Гаоли*, збирките есеи *Човекој и храната се еднакви, Дневниците на жената за животеење, Бонбоните за вишалност, Јадеите, јадеите до насмевка* и преведеното дело *Носејќи лосос на илустравање*. Таа е коавтор на илустрираната белетристичка книга на *Фусинг џарк*, а нејзиниот расказ *Смртоносно вкусен* е адаптиран за филм.

Хао Гингфанг е родена во 1984 година во Тиангин. Таа ја освои првата награда на „Натпреварот за пишување нови идеи“ во 2002 година. Нејзини главни дела се романите *Марсијан Вандерер, Враќање во Каронг*, збирката раскази со *Свездени илустрации*, прозата *Европа во времето* и новелите *Изгубени, Разбирање, Лето кај бабите* и *Летото на зрно Бо*.

Чен Киуфан е роден во 1981 година во Шантоу, провинција Гуангдонг. Дипломирал на Универзитетот Пекинг, има двојни магистерски студии по кинески јазик и литература и филм и телевизиска уметност. Тој во моментот работи во ИТ индустријата и е писател под договор со ZUI book.com. Неговите дела се главно научни истражувања, како репрезентативните дела *Гробница, Риба во реката Ли, Пешиера на реката Нинг, Година на глумците* и *Длабоки ученици*.

СОДРЖИНА

<i>Вовед</i>	5
Дом.....	11
Реката Сена не замрзнува.....	37
Театарот Трагедија.....	53
Циновскиот слон.....	78
Господинот Паоло.....	110
Недовршен пар.....	120
Трчај! Ли Лини, Трчај!	172
Ајде да правиме нешто!.....	194
За прстените и синовите.....	207
Неволно отстапување.....	218
Звукот на формирањето на солта.....	234
Електричната машинка за бричење „филипс“.....	258
Една приказна за крајот на светот.....	301
Еден дебел пржен омлет.....	307
Невидливите планети.....	316
Божицата „Г“.....	377
<i>За авијорите</i>	361